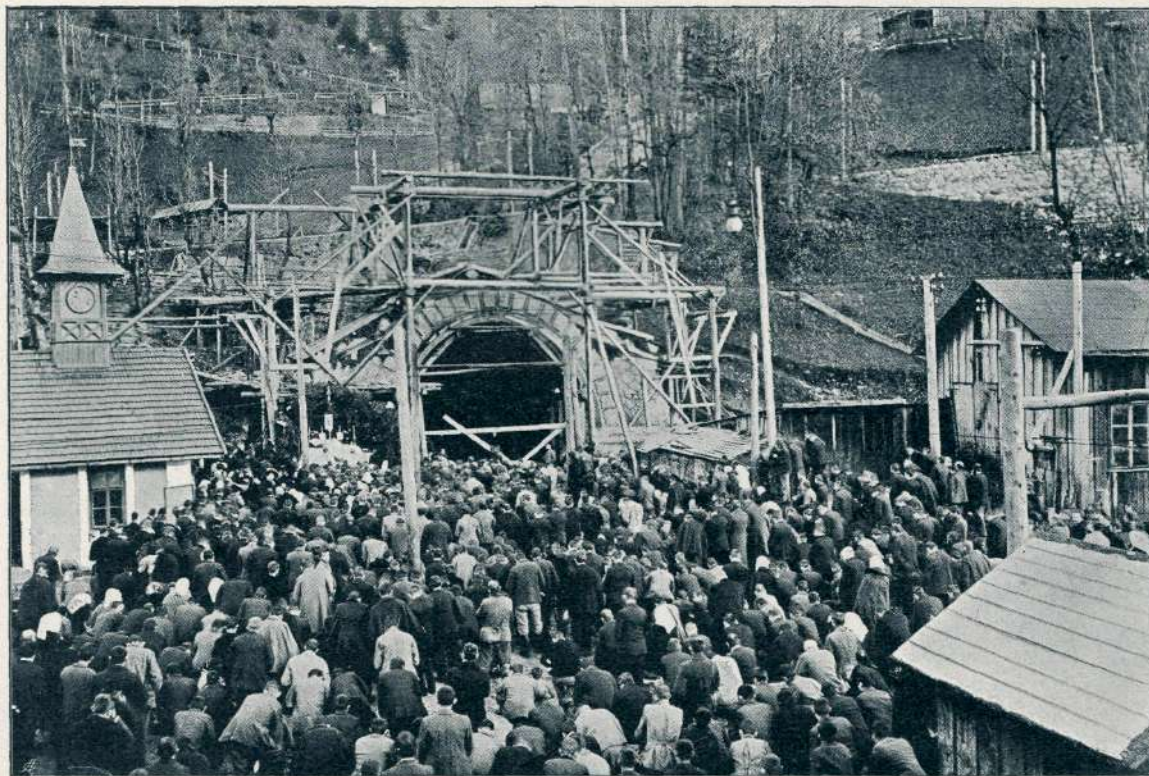

pošiljajo Rusi tudi tretje brodovje na bojišče. Vse je zdaj odvisno od tega, ali bo mogel admiral Roždestvenskij priti v varno пристanišče v Vladivostoku in se združiti s Skrydlovem, ali mu pa prestrižejo Japonci pot in uničijo brodovje. „Navarin“ (str. 64.) je oklopnica baltiškega brodovja, pravi orjak izborne konstrukcije. Pretresljiv prizor vidijo čitatelji na str. 60. Grozno je gledati po bitki razmesarjena trupla na kupih.

„Turnček“ v Šmariji, o katerem govorimo v spisu o šmarskem „šomaštru“, je ostalina iz turških časov. Takrat je bila Šmarija še nekaka trdnjava proti Turkom ali vsaj pribežališče celi okolici, kadar so se bližali sovražniki. Grmade v Kriški vasi nad Višnjo

nje. „Turnček“ torej edini še spominja na prejšnje čase, njegovih treh tovarišev pa ni več, samo v temelju, kadar kaj kopljejo, jih zopet zaslede. Sedanji „cvingar“, pokopališčna ograja, je ostanek starega zidovja, kar nam priča meter široki zid. Na severovzhodni strani so stale takoimenovane „kaplanske kašče“, kamor so znesli blago, kadar so bežali v trdnjavo. Tudi teh ni več. „Turnček“ in kar je prizidanega, služi zdaj za kaplanijo. V „turnčku“ je bila prva šola, „Turnček“ je bil mesto za seje, za izpraševanje in za vse, kar je bilo v vasi važnega. Njegov zid je 1 m debel. Kar so vzeli iz njega ponavljavno šolo, je pripadel župniji, dočim je bil prej občinski.

PRED KARAVANŠKIM PREDOROM NA HRUŠICI:
SLUŽBA BOŽJA ZA PONESREČENE DELAVCE.

Goro, na Tabru, na Magdalenski gori so jim to hitro naznanile. Šmarska cerkev je bila obdana od vseh štirih strani z visokim zidovjem, na ogljih pa so stali štirje stolpi, enaki, kot vidimo našega na sliki str. 56. Edini ta se je ohranil, druge so podrli, ko je izgubila trdnjava svoj pomen. Ljudstvo ga imenuje „turnček“. Ko so kopali temelj za sedanji kolodvor na bližnjih Podolnicah, so našli tam cele kupe podkov stare oblike, iz česar se da sklepati na bitko. Po svoji legi je mogla biti Šmarija po dolini ob Krki navzgor proti Ljubljani poslednja trdnjava. Tudi v francoskih vojskah je imela še svoj pomen, kar kažejo boji okoli

Zdaj je „turnček“ mesto izobraževalnega društva, kjer čitajo, predavajo, predstavljajo igre itd. Naša slika je posneta po akvarelni skici rajnega dekana Sitarja.

Karavanški predor je zahteval nedavno več žrtev. V predoru so eksplodirali plini, in enajst delavcev je bilo takoj mrtvih, več pa nevarno poškodovanih. Pogreb ponesrečenih je bil velikanski. Pozneje so pred vhodom v predor imeli božjo službo za ponesrečence. Naša slika str. 57. nam kaže ta ginljivi prizor in tudi okolico predora na Hrušici.